

Test Information

Test Name	UPSC/MPSC/MES D3S2	Total Questions	100
Test Type	Examination	Difficulty Level	Beginner
Total Marks	200	Duration	120 minutes

Test Question Language:- ENGLISH

1. Which organisation held its 13th Ministerial Conference in Abu Dhabi in 2024?

- a. IMF
- b. UNCTAD
- c. WTO
- d. OECD

Answer. c

2. At which village was the MT-07 Bullet Train mountain-tunnel breakthrough achieved in June 2026?

- a. Ambesari
- b. Saphale
- c. Boisar
- d. Kelve

Answer. a

3. Which place in Pune district was selected for Jabil's advanced electronics manufacturing facility inaugurated in June 2026?

- a. Talegaon
- b. Ranjangaon

c. Chakan

d. Hinjawadi

Answer. b

4. Which broader political trend is reflected by the adoption of Bangkok Vision 2030 at the 6th BIMSTEC Summit in 2025?

a. Expansion of bilateral diplomacy

b. Strengthening of regional cooperation

c. Growth of economic protectionism

d. Shift towards unilateral policymaking

Answer. b

5. Which edition of the Global Fintech Fest was held in Mumbai in September 2026?

a. Fifth

b. Sixth

c. Seventh

d. Eighth

Answer. c

6.

Which dimension of good governance was most directly strengthened when CPGRAMS reduced the grievance-redressal time limit from 30 to 21 days in 2024?

a. Administrative transparency

b. Institutional accountability

c. Administrative responsiveness

d. Citizen participation

Answer. c

7. Which global temperature limit was particularly emphasised in the first Global Stocktake concluded at COP28?

a. 2.0°C

b. 2.5°C

c. 3.0°C

d. 1.5°C

Answer. d

8. Which Malaysian city was approved in September 2026 for the establishment of a new Consulate General of India?

a. Johor Bahru

b. Kota Kinabalu

c. George Town

d. Kuching

Answer. b

9. Which wetland benefits did MoEFCC highlight when India's Ramsar tally reached 80 in 2024?

a. Irrigation, groundwater recharge and livelihoods

b. Erosion control, agriculture and fisheries

c. Bird habitat, recreation and aquaculture

d. Flood protection, clean water and biodiversity

Answer. d

10.

Which sector was the focus of the USD 11.5 billion greenfield investment in India announced by the UAE's International Holding Company?

- a. Aluminium
- b. Semiconductors
- c. Petrochemicals
- d. Shipbuilding

Answer. a

11. In 2024, SEBI expanded the optional T+0 settlement framework for which market segment?

- a. Corporate bond market
- b. Currency derivatives market
- c. Equity cash market
- d. Commodity derivatives market

Answer. c

12. Which field was covered by the Joint Working Group announced by India and Cyprus in May 2026?

- a. Counter-terrorism
- b. Nuclear safety
- c. Maritime arbitration
- d. Border management

Answer. a

13.

Which country represented the Chair of the ASEAN Ministers on Agriculture and Forestry at the 9th ASEAN–India Ministerial Meeting?

- a. Malaysia
- b. Indonesia
- c. Philippines
- d. Thailand

Answer. c

14. Where is a Marine Microbial Repository being established under the Deep Ocean Mission?

- a. Chittedu, Andhra Pradesh
- b. Kochi, Kerala
- c. Panaji, Goa
- d. Port Blair, Andaman and Nicobar Islands

Answer. a

15. Which feature of Harappan settlement planning is indicated by workshops and artisan residences clustered together?

- a. Centralised storage of agricultural surplus
- b. Standardised regulation of building activity
- c. Long-distance exchange through maritime routes
- d. Spatial organisation of specialised craft production

Answer. d

16. Which organisation emerged from the 1851 merger of the Land Holders' Association and Bengal British India Society?

- a. East India Association
- b. British Indian Association

c. Indian Association

d. Bombay Presidency Association

Answer. b

17. Which political arrangement was governed collectively rather than by a hereditary monarch?

a. Monarchy

b. Mahajanapada

c. Ganasangha

d. Janapada

Answer. c

18. Which Harappan site provides archaeological evidence of a field containing intersecting sets of furrows?

a. Kalibangan

b. Mohenjodaro

c. Chanhudaro

d. Nageshwar

Answer. a

19. Which material was commonly used for producing the characteristic seals of the Harappan civilisation?

a. Basalt

b. Steatite

c. Granite

d. Marble

Answer. b

20. Which court poet composed the Prayaga Prashasti describing the achievements of Samudragupta?

- a. Kalidasa
- b. Banabhatta
- c. Vishakhadatta
- d. Harishena

Answer. d

21. Which merchant group was associated with the horse trade that supported Vijayanagara cavalry?

- a. Nagarseths
- b. Banjaras
- c. Bohras
- d. Kudirai Chettis

Answer. d

22. Which Mughal court historian compiled the Ain-i Akbari as a major source on imperial administration and agrarian society?

- a. Badayuni
- b. Nizamuddin Ahmad
- c. Gulbadan Begum
- d. Abu'l Fazl

Answer. d

23. Which European power established colonies at Chaul, Honnavar and Gangoli by 1608?

- a. Dutch
- b. Portuguese
- c. British
- d. French

Answer. b

24. Which nineteenth-century reform movement worked for the upliftment of farmers, artisans, workers and oppressed castes?

- a. Satyashodhak Samaj
- b. Prarthana Samaj
- c. Arya Samaj
- d. Ramkrishna Mission

Answer. a

25.

Which underlying cause of sepoy discontent before 1857 is reflected in reduced allowances, compulsory overseas service and promotion bias?

- a. Discriminatory treatment of Indian soldiers
- b. Introduction of greased Enfield cartridges
- c. Execution of sepoy Mangal Pandey
- d. Outbreak of revolt at Meerut

Answer. a

26. Which treaty did Bajirao Peshwa II sign after seeking British protection following Yashwantrao Holkar's attack on Pune?

- a. Salbai Treaty

b. Wadgaon Treaty

c. Purandar Treaty

d. Vasai Treaty

Answer. d

27. Which revolutionary established India House in London to support nationalist activity among Indian students?

a. Lala Hardayal

b. Madanlal Dhingra

c. Shyamji Krishna Verma

d. Bhikaji Cama

Answer. c

28. Where was the Chavdar Tank Satyagraha organised to assert equal access to public water resources?

a. Pune

b. Nashik

c. Satara

d. Mahad

Answer. d

29. Which periodical was published by Dr Babasaheb Ambedkar to promote social awareness?

a. Kesari

b. Sudharak

c. Mooknayak

d. Dinbandhu

Answer. c

30. Which force causes rock strata to separate and develop fractures and faults?

a. Tensional force

b. Compressional force

c. Volcanic force

d. Seismic force

Answer. a

31. Which term is used for an igneous rock that consolidates at an intermediate depth below the Earth's surface?

a. Plutonic

b. Hypabyssal

c. Volcanic

d. Residual

Answer. b

32. Which erosional agent mainly causes a coastal cave to develop into an arch and later an isolated rock pillar?

a. River action

b. Wind action

c. Glacier action

d. Sea-wave action

Answer. d

33. Which climatic region on eastern continental margins has hot humid summers, winter frost and rainfall throughout the year?

- a. Mediterranean climate
- b. West European climate
- c. China type climate
- d. Tropical monsoon climate

Answer. c

34. Which settlement pattern develops when houses follow the route of a road, railway, canal or river?

- a. Rectangular pattern
- b. Linear pattern
- c. Radial pattern
- d. Circular pattern

Answer. b

35. Which depositional landform commonly develops when a mountain stream enters a plain and rapidly loses velocity?

- a. Floodplain
- b. Alluvial fan
- c. Natural levee
- d. River terrace

Answer. b

36. Which term identifies the dry region formed on the leeward side after moisture-bearing air crosses a mountain?

- a. Windward slope
- b. Rain shadow
- c. Coastal belt
- d. Equatorial belt

Answer. b

37. Which Indian soil develops deep cracks during dry periods because of its high clay content?

- a. Red soil
- b. Black soil
- c. Laterite soil
- d. Arid soil

Answer. b

38. Which vegetation type is specially adapted to tidal coasts, saline water and deltaic mudflats?

- a. Thorn forest
- b. Montane forest
- c. Deciduous forest
- d. Mangrove forest

Answer. d

39. Which Peninsular river flows westward through a rift valley between the Vindhya and Satpura ranges?

- a. Narmada
- b. Godavari

c. Krishna

d. Mahanadi

Answer. a

40. Which sector includes specialised activities based mainly on knowledge, information and research?

a. Primary sector

b. Secondary sector

c. Tertiary sector

d. Quaternary sector

Answer. d

41. Which climatic type generally experiences dry summers and rainfall concentrated mainly during winter?

a. Equatorial climate

b. Mediterranean climate

c. Monsoon climate

d. Tundra climate

Answer. b

42. Which primary activity is best supported by shallow coastal waters influenced by contrasting ocean currents?

a. Commercial fishing

b. Offshore mining

c. Plantation farming

d. Commercial lumbering

Answer. a

43. Which river is identified as the longest river flowing through Maharashtra?

a. Krishna

b. Tapi

c. Bhima

d. Godawari

Answer. d

44. Which soil commonly occurs in the Konkan belt west of the Sahyadris under very heavy rainfall?

a. Coarse soil

b. Laterite soil

c. Regur soil

d. Alluvial soil

Answer. b

45.

Which feature of a State is absent when a political community has territory, population and government but its major decisions require approval from an external power?

a. Sovereign authority

b. National sentiment

c. Representative government

d. Administrative decentralisation

Answer. a

46. Which process determines or redraws the territorial boundaries of electoral constituencies?

- a. Reservation
- b. Delimitation
- c. Nomination
- d. Re-polling

Answer. b

47. Who functions as the formal constitutional head of the Union executive under India's parliamentary system?

- a. Prime Minister
- b. Vice-President
- c. Home Minister
- d. President

Answer. d

48. The Union Council of Ministers collectively are responsible to which institution?

- a. Rajya Sabha
- b. Supreme Court
- c. Lok Sabha
- d. President

Answer. c

49.

Which electoral method allows a candidate to win a single-member seat with 38% of the votes when the remaining votes are divided among other candidates?

- a. Majority system
- b. Plurality system
- c. Proportional system
- d. Single Transferable Vote

Answer. b

50. Which executive system requires the government to retain the confidence of the legislature to remain in office?

- a. Presidential executive
- b. Hereditary executive
- c. Judicial executive
- d. Parliamentary executive

Answer. d

51. Which parliamentary device directly tests whether the Council of Ministers retains the support of the Lok Sabha?

- a. Adjournment motion
- b. Calling attention
- c. No-confidence motion
- d. Question Hour

Answer. c

52. Which POSDCORB function involves periodically submitting verified details of completed and pending work to senior authorities?

- a. Reporting
- b. Directing

c. Co-ordination

d. Organisation

Answer. a

53. Which concept is illustrated when poverty-reduction and welfare programmes are carried out through government machinery?

a. Development of administration

b. Personnel administration

c. Financial administration

d. Administration of development

Answer. d

54. What is the maximum period within which the Rajya Sabha must return a Money Bill passed by the Lok Sabha?

a. Seven days

b. Fourteen days

c. Thirty days

d. Forty-five days

Answer. b

55. Which parliamentary procedure enables members to obtain formal information from ministers on government activities?

a. Zero Hour

b. Cut Motion

c. Question Hour

d. Adjournment Motion

Answer. c

56.

An Indian anti-dam movement took its campaign to an international institution. Which dimension of globalisation does this best illustrate?

- a. Economic globalisation
- b. Technological globalisation
- c. Political globalisation
- d. Socio-cultural globalisation

Answer. c

57. Which judicial authority enables higher courts to issue directions or orders for protecting constitutional rights?

- a. Advisory jurisdiction
- b. Appellate jurisdiction
- c. Writ jurisdiction
- d. Review jurisdiction

Answer. c

58. Which legislative list contains subjects on which both Parliament and State Legislatures may ordinarily make laws?

- a. Union List
- b. State List
- c. Territorial List
- d. Concurrent List

Answer. d

59. Which constitutional amendment gave constitutional status to rural Panchayati Raj institutions?

- a. 52nd Amendment
- b. 61st Amendment
- c. 73rd Amendment
- d. 74th Amendment

Answer. c

60. Which reform reduces licensing, controls and administrative restrictions on private economic activity?

- a. Nationalisation
- b. Liberalisation
- c. Disinvestment
- d. Globalisation

Answer. b

61. Pradhan Mantri MUDRA Yojana primarily facilitates institutional credit for which category of enterprises?

- a. Large Corporate Industries
- b. Public Sector Undertakings
- c. Micro and Small Enterprises
- d. Multinational Companies

Answer. c

62. Which year marked the beginning of a continuous rise in India's population after a decade of negative growth?

a. 1911

b. 1931

c. 1921

d. 1951

Answer. c

63.

Six family members work regularly on a small farm. When two take temporary jobs elsewhere, farm output remains unchanged. Which form of unemployment is indicated?

a. Disguised unemployment

b. Seasonal unemployment

c. Structural unemployment

d. Frictional unemployment

Answer. a

64. Which concept describes poverty based on inability to meet minimum subsistence needs, regardless of others' income?

a. Relative poverty

b. Absolute poverty

c. Poverty line

d. Poverty ratio

Answer. b

65. As per the 2011 Census, which revenue division held the largest share of Maharashtra's population?

a. Pune

b. Nashik

c. Konkan

d. Nagpur

Answer. c

66. Which employment condition occurs when a person works below their productive capacity despite being engaged in work?

a. Full employment

b. Self-employment

c. Underemployment

d. Casual employment

Answer. c

67. Which earlier scheme was subsumed into Samagra Shiksha along with Sarva Shiksha Abhiyan and Teacher Education?

a. National Means-cum-Merit Scholarship Scheme

b. Rashtriya Madhyamik Shiksha Abhiyan

c. National Programme of Mid-Day Meals

d. Rashtriya Uchchatar Shiksha Abhiyan

Answer. b

68. Which national income aggregate adds net factor income from abroad to domestic output without deducting depreciation?

a. Gross National Product (GNP)

b. Gross Domestic Product (GDP)

c. Net National Product (NNP)

d. Net Domestic Product (NDP)

Answer. a

69. Which method avoids double counting by considering the net addition made at successive stages of production?

a. Income method

b. Expenditure method

c. Value-added method

d. Inventory method

Answer. c

70. Which market provides long-term finance for expanding productive capacity?

a. Capital market

b. Money market

c. Call money market

d. Treasury bill market

Answer. a

71. Which RBI function is exercised through open-market operations and reserve ratios to regulate economy-wide lending?

a. Government banker

b. Credit controller

c. Forex reserve manager

d. Bankers' bank

Answer. b

72. Which Government of India initiative creates a national database to help unorganised workers access social security benefits?

- a. PM-SVANidhi
- b. Skill India
- c. PM-KISAN
- d. e-Shram

Answer. d

73.

Which Government of India initiative provides skill development training mainly to disadvantaged social groups for better livelihood opportunities?

- a. PM-KISAN
- b. PM-SVANidhi
- c. PM-DAKSH
- d. PM-AWAS

Answer. c

74. Which Maharashtra government initiative mainly helps rural poor women improve their livelihoods through Self-Help Groups?

- a. Jalyukt Shivar
- b. UMED Mission
- c. Baliraja Scheme
- d. Majhi Vasundhara

Answer. b

75. Which functional group carries out the external breakdown of dead organic matter in an ecosystem?

- a. Consumer organisms
- b. Decomposer organisms
- c. Producer organisms
- d. Abiotic components

Answer. b

76. In grass → hare → snake → eagle, which immediate change is most likely if snakes sharply decline?

- a. Hares increase; grass declines
- b. Hares decline; grass increases
- c. Eagles increase; hares decline
- d. Eagles decline; grass increases

Answer. a

77.

Which type of ecological succession is represented when lichens colonize bare rock and are gradually followed by grasses, shrubs and trees?

- a. Primary ecological succession
- b. Secondary ecological succession
- c. Cyclic ecological succession
- d. Seasonal ecological succession

Answer. a

78. Which action is most effective for conserving biodiversity in a natural forest?

- a. Single Crop Farming

b. Timber Extraction

c. Habitat Protection

d. Road Construction

Answer. c

79. Which method helps manage biodegradable household waste and also improves soil fertility?

a. Waste Burning

b. Waste Landfilling

c. Waste Composting

d. Open Dumping

Answer. c

80. Which term applies to pollution having many origins and routes that make its identification, monitoring and control difficult?

a. Sewer outfall

b. Point source

c. Non-point source

d. Industrial discharge

Answer. c

81. Which conservation approach protects a rare endemic plant within its natural habitat?

a. Botanical-garden conservation

b. In-situ conservation

c. Seed-bank conservation

d. Tissue-culture conservation

Answer. b

82.

Which approach promoted in Indian agriculture combines crop rotation, natural predators and need-based chemical use to control crop damage?

a. Soil Health Management

b. Integrated Pest Management

c. Watershed Development Programme

d. Rainfed Farming Programme

Answer. b

83.

Which ecological effect most directly causes interior-forest species to decline when a large forest is broken into many small patches?

a. Founder Effect

b. Gene Flow

c. Edge Effect

d. Succession

Answer. c

84. Which action can improve climate resilience while also supporting local biodiversity?

a. Concrete Channels

b. Monoculture Planting

c. Groundwater Pumping

d. Wetland Restoration

Answer. d

85.

Which process systematically reviews an institution's use of water, energy and other resources to improve environmental performance?

- a. Eco-labelling system
- b. Environmental impact assessment
- c. Green audit process
- d. Ecotourism practice

Answer. c

86. Which international agreement best matches conservation, sustainable use and equitable benefit-sharing?

- a. Ramsar Convention on Wetlands
- b. Convention on Biological Diversity
- c. UN Framework Convention on Climate Change
- d. Stockholm Conference on Human Environment

Answer. b

87. Which method is most suitable for reducing rainwater runoff and improving groundwater recharge in a drought-prone village?

- a. Deepen Wells
- b. Build Reservoir
- c. Contour Trenches
- d. Line Drains

Answer. c

88. How will an instrument's mass and weight compare with their Earth values on a planet with weaker surface gravity?

- a. Lower mass with unchanged weight
- b. Unchanged mass with lower weight
- c. Higher mass with unchanged weight
- d. Unchanged mass with higher weight

Answer. b

89. How does atomic size generally change from left to right across a period in the periodic table?

- a. Increases
- b. Decreases
- c. Remains Same
- d. Doubles

Answer. b

90. Which type of reaction is represented by $\text{Fe} + \text{Cu}^{2+} \rightarrow \text{Fe}^{2+} + \text{Cu}$?

- a. Combination reaction
- b. Decomposition reaction
- c. Displacement reaction
- d. Double displacement reaction

Answer. c

91.

Two resistors of $40\ \Omega$ and $80\ \Omega$ are connected separately to the same voltage supply for equal time. Which resistor will produce more heat?

- a. $80\ \Omega$

b. 40 Ω

c. Both Equal

d. No Heat

Answer. b

92. Which property of water mainly helps coastal areas experience smaller temperature changes than inland areas?

a. High Density

b. Low Conductivity

c. High Specific Heat

d. High Expansion

Answer. c

93.

Which final image is formed when the object is placed just beyond the objective's focus and the intermediate image lies within the eyepiece focus?

a. Real, magnified and erect

b. Virtual, diminished and erect

c. Virtual, magnified and inverted

d. Real, diminished and inverted

Answer. c

94. Which method is most suitable for extracting a highly reactive metal when chemical reduction is ineffective?

a. Hydrometallurgy

b. Electrometallurgy

c. Pyrometallurgy

d. Liquation

Answer. b

95. Which functional class is indicated when an oxygen-containing carbon compound forms a carboxylic acid on mild oxidation?

a. Aldehyde

b. Ketone

c. Ether

d. Alcohol

Answer. a

96. Which Mendelian law explains the appearance of dwarf offspring from two heterozygous tall pea plants?

a. Dominance

b. Assortment

c. Segregation

d. Linkage

Answer. c

97. Which process forms ATP as electrons from NADH and FADH₂ pass through carriers in the inner mitochondrial membrane?

a. Substrate-level phosphorylation

b. Cyclic photophosphorylation

c. Oxidative phosphorylation

d. Non-cyclic photophosphorylation

Answer. c

98. Which pair correctly represents an antibiotic and its producing microorganism?

- a. *Streptomyces griseus* — Streptomycin
- b. *Penicillium chrysogenum* — Erythromycin
- c. *Streptomyces erythreus* — Penicillin
- d. *Streptomyces venezuelae* — Griseofulvin

Answer. a

99. Which biotechnology method is most suitable for multiplying a superior plant line without introducing new variation?

- a. Tissue culture
- b. Mutation breeding
- c. Cross breeding
- d. Genetic engineering

Answer. a

100.

At a junction in an electric circuit, 3 A and 2 A of current enter. If only one current leaves the junction, what is its value according to Kirchhoff's Current Law?

- a. 1 A
- b. 5 A
- c. 3 A
- d. 2 A

Answer. b

Test Question Language:- REGIONAL

1. २०२४ मध्ये अबू धाबी येथे आपली १३वी मंत्रीस्तरीय परिषद कोणत्या संघटनेने आयोजित केली ?

a. आयएमएफ

b. यूएनसीटीएडी

c. डब्ल्यूटीओ

d. ओईसीडी

Answer. c

2. जून २०२६ मध्ये एमटी -०७ बुलेट ट्रेनच्या पर्वतीय बोगद्याचे भेदन कोणत्या गावात यशस्वीपणे साध्य झाले ?

a. आंबेसरी

b. सफाळे

c. बोईसर

d. केळवे

Answer. a

3. जून २०२६ मध्ये उद्घाटन करण्यात आलेल्या जॅबिलच्या प्रगत इलेक्ट्रॉनिक्स उत्पादन प्रकल्पासाठी पुणे जिल्ह्यातील कोणते ठिकाण निवडण्यात आले ?

a. तळेगाव

b. रांजणगाव

c. चाकण

d. हिंजवडी

Answer. b

4. २०२५ मध्ये झालेल्या ६व्या बिम्सटेक शिखर परिषदेत बँकॉक व्हिजन २०३० स्वीकारण्यात आल्याने कोणता व्यापक राजकीय कल दिसून येतो ?

a. द्विपक्षीय राजनैतिक संबंधांचा विस्तार

b. प्रादेशिक सहकार्य बळकट करणे

c. आर्थिक संरक्षणवादाचा वाढता कल

d. एकतर्फी धोरणनिर्मितीकडे वाटचाल

Answer. b

5. सप्टेंबर २०२६ मध्ये मुंबईत ग्लोबल फिनटेक फेस्टची कोणती आवृत्ती आयोजित करण्यात आली ?

a. पाचवी

b. सहावी

c. सातवी

d. आठवी

Answer. c

6.

२०२४ मध्ये सीपीजीआरएमएसने तक्रार निवारणाची कालमर्यादा ३० दिवसांवरून २१ दिवसांपर्यंत कमी केली, तेव्हा सुशासनाच्या कोणत्या पैलूमध्ये सर्वाधिक थेट सुधारणा झाली ?

a. प्रशासकीय पारदर्शकता

b. संस्थात्मक उत्तरदायित्व

c. प्रशासकीय प्रतिसादक्षमता

d. नागरिकांचा सहभाग

Answer. c

7. सीओपी२८ मध्ये पूर्ण झालेल्या पहिल्या ग्लोबल स्टॉकटेकमध्ये जागतिक तापमानवाढीची कोणती मर्यादा विशेषतः अधोरेखित करण्यात आली ?

a. २.०°C

b. २.५°C

c. ३.०°C

d. १.५°C

Answer. d

8. सप्टेंबर २०२६ मध्ये भारताचे नवीन वाणिज्य दूतावास स्थापन करण्यासाठी मलेशियातील कोणत्या शहराला मंजुरी देण्यात आली ?

a. जोहोर बाहरू

b. कोटा किनाबालू

c. जॉर्ज टाउन

d. कुचिंग

Answer. b

9.

२०२४ मध्ये भारतातील रामसर स्थळांची संख्या ८० वर पोहोचली , तेव्हा पर्यावरण , वन आणि हवामान बदल मंत्रालयाने अधोरेखित केलेले पाणथळ प्रदेशांचे कोणते फायदे होते ?

a. सिंचन, भूजल पुनर्भरण आणि उपजीविका

b. धूप नियंत्रण, शेती आणि मत्स्यव्यवसाय

c. पक्ष्यांचे अधिवास, मनोरंजन आणि जलचर पालन

d. पूर संरक्षण, स्वच्छ पाणी आणि जैवविविधता

Answer. d

10. यू.एस्.ईच्या इंटरनॅशनल होल्टिंग कंपनीने भारतात जाहीर केलेल्या ११.५ अब्ज अमेरिकी डॉलरच्या ग्रीनफिल्ड गुंतवणुकीचा केंद्रबिंदू कोणता क्षेत्र होता ?

a. अल्युमिनियम

b. सेमीकंडक्टर

c. पेट्रोकेमिकल्स

d. जहाजबांधणी

Answer. a

11. २०२४ मध्ये सेबीने कोणत्या बाजार विभागासाठी पर्यायी टी +० सेटलमेंट चौकट विस्तारित केली ?

a. कॉर्पोरेट बॉन्ड बाजार

b. चलन डेरिव्हेटिव्हज बाजार

c. इक्विटी कॅश बाजार

d. कमोडिटी डेरिव्हेटिव्हज बाजार

Answer. c

12. भारत आणि सायप्रस यांनी मे २०२६ मध्ये जाहीर केलेल्या संयुक्त कार्यगटाच्या कार्यक्षेत्रात खालीलपैकी कोणता विषय समाविष्ट होता ?

a. दहशतवादविरोध

b. अणुसुरक्षा

c. सागरी लवाद

d. सीमा व्यवस्थापन

Answer. a

13. ९व्या आसियान –भारत कृषी आणि वनीकरण मंत्रिस्तरीय बैठकीत आसियान कृषी आणि वनीकरण मंत्र्यांच्या अध्यक्षपदाचे प्रतिनिधित्व कोणत्या देशाने केले ?

a. मलेशिया

b. इंडोनेशिया

c. फिलिपिन्स

d. थायलंड

Answer. c

14. डीप ओशन मिशन अंतर्गत सागरी सूक्ष्मजीव भांडार कोठे स्थापन करण्यात येत आहे ?

a. चित्तौड़, आंध्र प्रदेश

b. कोची, केरळ

c. पणजी, गोवा

d. पोर्ट ब्लेअर, अंदमान आणि निकोबार बेटे

Answer. a

15. कार्यशाळा आणि कारागिरांची निवासस्थाने एकत्रितपणे समूहित केलेली असणे , हडप्पा वसाहतीच्या नियोजनातील कोणते वैशिष्ट्य दर्शवते ?

a. कृषी अधिशेषाचा केंद्रीकृत साठा

b. बांधकामाच्या कार्याचे प्रमाणित नियमन

c. सागरी मार्गाद्वारे दूरवरचा व्यापार

d. विशेषीकृत हस्तकला उत्पादनाची अवकाशीय मांडणी

Answer. d

16.

जमीनदार संघटना (Land Holders' Association) आणि बंगाल ब्रिटिश इंडिया सोसायटी (Bengal British India Society) यांच्या १८५१ मधील विलीनीकरणातून कोणती संस्था अस्तित्वात आली ?

a. ईस्ट इंडिया असोसिएशन

b. ब्रिटिश इंडियन असोसिएशन

c. इंडियन असोसिएशन

d. बॉम्बे प्रेसिडेन्सी असोसिएशन

Answer. b

17. खालीलपैकी कोणती राजकीय व्यवस्था वंशपरंपरागत राजाऐवजी सामूहिकरीत्या चालवली जात होती ?

- a. राजेशाही
- b. महाजनपद
- c. गणसंघ
- d. जनपद

Answer. c

18. छेदणाऱ्या नांगराच्या फाळांच्या रेषांच्या संचांनी युक्त असलेल्या शेताचे पुरातत्वीय पुरावे हडप्पा संस्कृतीच्या कोणत्या स्थळावर आढळतात ?

- a. कालीबंगन
- b. मोहेन्जोदडो
- c. चन्हुदडो
- d. नागेश्वर

Answer. a

19. हडप्पा संस्कृतीच्या वैशिष्ट्यपूर्ण मुद्रा तयार करण्यासाठी सामान्यतः कोणत्या पदार्थाचा वापर केला जात होता ?

- a. बेसॉल्ट
- b. सोपस्टोन
- c. ग्रॅनाइट
- d. संगमरवर

Answer. b

20. समुद्रगुप्ताच्या कामगिरीचे वर्णन करणारी प्रयाग प्रशस्ती कोणत्या राजदरबारी कवीने रचली ?

a. कालिदास

b. बाणभट्ट

c. विशाखदत्त

d. हरिषेण

Answer. d

21. विजयनगरच्या घोडदळाला आधार देणाऱ्या घोड्यांच्या व्यापाराशी कोणता व्यापारी समूह संबंधित होता ?

a. नगरशेठ

b. बंजारा

c. बोहरा

d. कुदिराई चेट्टी

Answer. d

22. साम्राज्याच्या प्रशासन आणि कृषी समाजाविषयीचा प्रमुख स्रोत असलेल्या 'आइन-ए-अकबरी'चे संकलन कोणत्या मुघल दरबारी इतिहासकाराने केले ?

a. बदायुनी

b. निजामुद्दीन अहमद

c. गुलबदन बेगम

d. अबुल फजल

Answer. d

23. १६०८ पर्यंत चोल , होन्नावर आणि गंगोळी येथे वसाहती स्थापन करणारी युरोपीय सत्ता कोणती होती ?

- a. डच
- b. पोर्तुगीज
- c. ब्रिटिश
- d. फ्रेंच

Answer. b

24. शेतकरी , कारागीर , कामगार आणि शोषित जातींच्या उन्नतीसाठी कोणत्या एकोणिसाव्या शतकातील सुधारणा चळवळीने कार्य केले ?

- a. सत्यशोधक समाज
- b. प्रार्थना समाज
- c. आर्य समाज
- d. रामकृष्ण मिशन

Answer. a

25.

१८५७ पूर्वी शिपायांमध्ये असंतोष निर्माण होण्यामागील कोणते मूलभूत कारण कमी केलेले होते , सक्तीची परदेशी सेवा आणि पदोन्नतीतील पक्षपात यातून दिसून येते ?

- a. भारतीय सैनिकांशी भेदभावपूर्ण वागणूक
- b. ग्रीस लावलेल्या एनफिल्ड काडतुसांचा परिचय
- c. शिपाई मंगल पांडे यांना देण्यात आलेली फाशी
- d. मेरठ येथे झालेल्या उठावाचा उद्रेक

Answer. a

26. यशवंतराव होळकरांनी पुण्यावर हल्ला केल्यानंतर ब्रिटिशांकडून संरक्षण मागून बाजीराव पेशवा दुसरा यांनी कोणता तह केला ?

- a. सालबाईचा तह

b. वडगावचा तह

c. पुरंदरचा तह

d. वसईचा तह

Answer. d

27. भारतीय विद्यार्थ्यांमध्ये राष्ट्रवादी चळवळीला पाठिंबा देण्यासाठी लंडनमध्ये इंडिया हाऊसची स्थापना कोणत्या क्रांतिकारकाने केली ?

a. लाला हरदयाळ

b. मदनलाल धिंग्रा

c. श्यामजी कृष्ण वर्मा

d. भिकाजी कामा

Answer. c

28. सार्वजनिक जलस्रोतांवर समान हक्क प्रस्थापित करण्यासाठी चवदार तळे सत्याग्रह कोठे आयोजित करण्यात आला ?

a. पुणे

b. नाशिक

c. सातारा

d. महाड

Answer. d

29. सामाजिक जागृतीला प्रोत्साहन देण्यासाठी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी कोणते नियतकालिक प्रकाशित केले ?

a. केसरी

b. सुधारक

c. मूकनायक

d. दीनबंधू

Answer. c

30. खडकांच्या थरांमध्ये विभाजन होऊन भेगा आणि विभंग निर्माण होण्यास कोणते बल कारणीभूत ठरते ?

a. ताण बल

b. संपीडन बल

c. ज्वालामुखीय बल

d. भूकंपीय बल

Answer. a

31. पृथ्वीच्या पृष्ठभागाखाली मध्यम खोलीवर घट्ट होणाऱ्या अग्निज खडकासाठी कोणता शब्द वापरला जातो ?

a. प्लूटोनिक

b. हायपॅबिसल

c. ज्वालामुखीय

d. अवशिष्ट

Answer. b

32. किनारी गुहा कमान आणि नंतर स्वतंत्र खडकाच्या स्तंभात रूपांतरित होण्यास मुख्यतः कोणता अपरदनकारी घटक कारणीभूत ठरतो ?

a. नदीची क्रिया

b. वाऱ्याची क्रिया

c. हिमनदीची क्रिया

d. समुद्राच्या लाटांची क्रिया

Answer. d

33. पूर्वेकडील खंडीय किनार्यांवरील कोणत्या हवामान प्रदेशात उष्ण व दमट उन्हाळा , हिवाळ्यात तुषार आणि वर्षभर पाऊस पडतो ?

a. भूमध्यसागरीय हवामान

b. पश्चिम युरोपीय हवामान

c. चीन प्रकारचे हवामान

d. उष्णकटिबंधीय मान्सून हवामान

Answer. c

34. रस्ता , रेल्वे , कालवा किंवा नदीच्या मार्गांलगत घरे उभारली गेल्यास कोणता वस्ती प्रारूप विकसित होतो ?

a. आयताकृती प्रारूप

b. रेखीय प्रारूप

c. त्रिज्यात्मक प्रारूप

d. वर्तुळाकार प्रारूप

Answer. b

35. पर्वतीय नदी सपाट प्रदेशात प्रवेश करते आणि तिच्या प्रवाहाचा वेग झपाट्याने कमी होतो , तेव्हा सामान्यतः कोणते निक्षेपणात्मक भूरूप तयार होते ?

a. पूरमैदान

b. जलोढ पंखा

c. नैसर्गिक तटबंध

d. नदीचा पायरी प्रदेश

Answer. b

36. आर्द्रता असलेली हवा पर्वत ओलांडल्यानंतर त्याच्या वाऱ्याआडच्या बाजूला तयार होणाऱ्या कोरड्या प्रदेशाला कोणते नाव दिले जाते ?

a. वाऱ्याच्या दिशेकडील उतार

b. पर्जन्यछाया

c. किनारी पट्टा

d. विषुववृत्तीय पट्टा

Answer. b

37. उच्च चिकणमातीच्या प्रमाणामुळे कोरड्या कालावधीत कोणत्या भारतीय मातीमध्ये खोल भेगा पडतात ?

a. लाल माती

b. काळी माती

c. जांभी माती

d. शुष्क माती

Answer. b

38.

भरती -ओहोटीच्या किनारपट्टीशी , खाऱ्या पाण्याशी आणि नदीच्या त्रिभुज प्रदेशातील चिखलयुक्त सपाट प्रदेशाशी विशेषतः जुळवून घेतलेला वनस्पती प्रकार कोणता ?

a. काटेरी वन

b. पर्वतीय वन

c. पानझडी वन

d. खारफुटीचे वन

Answer. d

39. विंध्य आणि सातपुडा पर्वतरांगांमधील भ्रंश खोऱ्यातून पश्चिमेकडे वाहणारी द्वीपकल्पीय नदी कोणती ?

a. नर्मदा

b. गोदावरी

c. कृष्णा

d. महानदी

Answer. a

40. प्रामुख्याने ज्ञान , माहिती आणि संशोधनावर आधारित विशेषीकृत उपक्रमांचा समावेश कोणत्या क्षेत्रात होतो ?

a. प्राथमिक क्षेत्र

b. द्वितीयक क्षेत्र

c. तृतीयक क्षेत्र

d. चतुर्थक क्षेत्र

Answer. d

41. कोणत्या प्रकारच्या हवामानात सामान्यतः उन्हाळे कोरडे असतात आणि पाऊस मुख्यतः हिवाळ्यात पडतो ?

a. विषुववृत्तीय हवामान

b. भूमध्यसागरीय हवामान

c. मान्सून हवामान

d. टुंड्रा हवामान

Answer. b

42. परस्परविरोधी सागरी प्रवाहांचा प्रभाव असलेल्या उथळ किनारी पाण्यातून कोणत्या प्राथमिक व्यवसायाला सर्वाधिक अनुकूल परिस्थिती मिळते ?

a. व्यावसायिक मासेमारी

b. सागरी खनिज उत्खनन

c. मळ्यावरील शेती

d. व्यावसायिक लाकूडतोड

Answer. a

43. महाराष्ट्रातून वाहणारी सर्वात लांब नदी म्हणून कोणत्या नदीची ओळख आहे ?

a. कृष्णा

b. तापी

c. भीमा

d. गोदावरी

Answer. d

44. सह्याद्रीच्या पश्चिमेकडील कोकण पट्ट्यात अतिशय जास्त पर्जन्यमानाच्या परिस्थितीत सामान्यतः कोणती माती आढळते ?

a. भरड माती

b. जांभी माती

c. रेगूर माती

d. गाळाची माती

Answer. b

45.

एखाद्या राजकीय समुदायाकडे प्रदेश , लोकसंख्या आणि सरकार असले , परंतु त्याच्या प्रमुख निर्णयांसाठी बाह्य सत्तेची मंजूरी आवश्यक असेल , तर राज्याचे कोणते वैशिष्ट्य अनुपस्थित असते ?

a. सार्वभौम सत्ता

b. राष्ट्रीय भावना

c. प्रतिनिधिक शासन

d. प्रशासकीय विकेंद्रीकरण

Answer. a

46. निवडणूक मतदारसंघांच्या प्रादेशिक सीमा निश्चित किंवा पुनर्निश्चित करण्याच्या प्रक्रियेला काय म्हणतात ?

a. आरक्षण

b. मतदारसंघ पुनर्रचना

c. नामनिर्देशन

d. फेरमतदान

Answer. b

47. भारताच्या संसदीय व्यवस्थेत संघाच्या कार्यकारी मंडळाचे औपचारिक घटनात्मक प्रमुख म्हणून कोण कार्य करतात ?

a. पंतप्रधान

b. उपराष्ट्रपती

c. गृहमंत्री

d. राष्ट्रपती

Answer. d

48. संघाच्या मंत्रिपरिषदेची सामूहिक जबाबदारी कोणत्या संस्थेप्रति असते ?

a. राज्यसभा

b. सर्वोच्च न्यायालय

c. लोकसभा

d. राष्ट्रपती

Answer. c

49.

उर्वरित मते इतर उमेदवारांमध्ये विभागली गेली असताना एखाद्या उमेदवाराला ३८% मते मिळून एक-सदस्यीय मतदारसंघात विजय मिळवता येतो , अशी कोणती निवडणूक पद्धत आहे ?

a. बहुमत पद्धती

b. सर्वाधिक मते मिळविण्याची पद्धत

c. प्रमाणानुसार प्रतिनिधित्वाची पद्धत

d. एकल संक्रमणीय मत पद्धत

Answer. b

50. पदावर कायम राहण्यासाठी सरकारला विधिमंडळाचा विश्वास टिकवून ठेवणे आवश्यक असलेली कोणती कार्यकारी व्यवस्था आहे ?

a. अध्यक्षीय कार्यकारी व्यवस्था

b. वंशपरंपरागत कार्यकारी व्यवस्था

c. न्यायिक कार्यकारी व्यवस्था

d. संसदीय कार्यकारी व्यवस्था

Answer. d

51. मंत्रिपरिषदेला लोकसभेचा पाठिंबा कायम आहे की नाही , हे थेट तपासणारे कोणते संसदीय साधन आहे ?

a. तहकूब प्रस्ताव

b. लक्षवेधी सूचना

c. अविश्वास प्रस्ताव

d. प्रश्नोत्तराचा तास

Answer. c

52. POSDCORB मधील कोणत्या कार्यामध्ये पूर्ण झालेल्या आणि प्रलंबित कामाचा पडताळलेला तपशील वेळोवेळी वरिष्ठ अधिकाऱ्यांना सादर केला जातो ?

a. अहवाल सादरीकरण

b. निर्देशन

c. समन्वय

d. संघटन

Answer. a

53. गरिबी निर्मूलन आणि कल्याणकारी कार्यक्रम सरकारी यंत्रणेमार्फत राबवले जातात , तेव्हा कोणती संकल्पना स्पष्ट होते ?

a. प्रशासनाचा विकास

b. कर्मचारी प्रशासन

c. वित्तीय प्रशासन

d. विकासाचे प्रशासन

Answer. d

54. लोकसभेने मंजूर केलेले धन विधेयक राज्यसभेने जास्तीत जास्त किती कालावधीत परत करणे आवश्यक आहे ?

a. सात दिवस

b. चौदा दिवस

c. तीस दिवस

d. पंचेचाळीस दिवस

Answer. b

55. सरकारी कामकाजाबाबत मंत्र्यांकडून औपचारिक माहिती मिळवण्याची संधी सदस्यांना देणारी कोणती संसदीय प्रक्रिया आहे ?

- a. शून्य प्रहर
- b. कपात प्रस्ताव
- c. प्रश्नोत्तराचा तास
- d. तहकूब प्रस्ताव

Answer. c

56. भारतातील एका धरणविरोधी आंदोलनाने आपली मोहीम एका आंतरराष्ट्रीय संस्थेपर्यंत नेली . हे जागतिकीकरणाच्या कोणत्या पैलूचे सर्वोत्तम उदाहरण आहे ?

- a. आर्थिक जागतिकीकरण
- b. तांत्रिक जागतिकीकरण
- c. राजकीय जागतिकीकरण
- d. सामाजिक-सांस्कृतिक जागतिकीकरण

Answer. c

57.

घटनात्मक अधिकारांच्या संरक्षणासाठी सर्वोच्च न्यायालय आणि उच्च न्यायालयांना निर्देश किंवा आदेश जारी करण्याचा अधिकार कोणत्या न्यायिक अधिकारक्षेत्रामुळे मिळतो ?

- a. सल्लागार अधिकारक्षेत्र
- b. अपीलीय अधिकारक्षेत्र
- c. रिट अधिकारक्षेत्र
- d. पुनर्विलोकन अधिकारक्षेत्र

Answer. c

58. कोणत्या विधिमंडळाच्या यादीतील विषयांवर संसद आणि राज्य विधिमंडळे या दोन्हींना सामान्यतः कायदे करता येतात ?

- a. संघ सूची
- b. राज्य सूची
- c. प्रादेशिक सूची
- d. समवर्ती सूची

Answer. d

59. कोणत्या घटनादुरुस्तीमुळे ग्रामीण पंचायतराज संस्थांना घटनात्मक दर्जा प्राप्त झाला ?

- a. ५२वी घटनादुरुस्ती
- b. ६१वी घटनादुरुस्ती
- c. ७३वी घटनादुरुस्ती
- d. ७४वी घटनादुरुस्ती

Answer. c

60. खासगी आर्थिक उपक्रमांवरील परवाने , नियंत्रणे आणि प्रशासकीय निर्बंध कमी करणाऱ्या सुधारणेला काय म्हणतात ?

- a. राष्ट्रीयीकरण
- b. उदारीकरण
- c. निर्गुतवणूक
- d. जागतिकीकरण

Answer. b

61. प्रधानमंत्री मुद्रा योजना प्रामुख्याने कोणत्या प्रकारच्या उद्योगांना संस्थात्मक कर्जाची सुविधा उपलब्ध करून देते ?

- a. मोठे कॉर्पोरेट उद्योग

b. सार्वजनिक क्षेत्रातील उपक्रम

c. सूक्ष्म आणि लघु उद्योग

d. बहुराष्ट्रीय कंपन्या

Answer. c

62. नकारात्मक लोकसंख्या वाढीच्या दशकानंतर भारताच्या लोकसंख्येत सातत्याने वाढ सुरू झाल्याचे कोणते वर्ष दर्शवते ?

a. १९११

b. १९३१

c. १९२१

d. १९५१

Answer. c

63.

एका छोट्या शेतावर कुटुंबातील सहा सदस्य नियमितपणे काम करतात . त्यापैकी दोघांनी तात्पुरते इतरत्र काम स्वीकारले , तरी शेतीचे उत्पादन अपरिवर्तित राहते . यातून कोणत्या प्रकारची बेरोजगारी दिसून येते ?

a. छुपी बेरोजगारी

b. हंगामी बेरोजगारी

c. संरचनात्मक बेरोजगारी

d. घर्षणात्मक बेरोजगारी

Answer. a

64. इतरांच्या उत्पन्नाचा विचार न करता किमान निर्वाहाच्या गरजा पूर्ण करता न येण्यावर आधारित गरिबीचे वर्णन कोणती संकल्पना करते ?

a. सापेक्ष गरिबी

b. निरपेक्ष गरिबी

c. गरिबीची रेषा

d. गरिबीचे प्रमाण

Answer. b

65. २०११ च्या जनगणनेनुसार, महाराष्ट्राच्या लोकसंख्येचा सर्वाधिक हिस्सा कोणत्या महसूल विभागात होता ?

a. पुणे

b. नाशिक

c. कोकण

d. नागपूर

Answer. c

66. एखादी व्यक्ती काम करत असली, तरी तिच्या उत्पादक क्षमतेपेक्षा कमी क्षमतेने काम करत असल्यास कोणती रोजगाराची स्थिती निर्माण होते ?

a. पूर्ण रोजगार

b. स्वयंरोजगार

c. अपुरा रोजगार

d. आकस्मिक रोजगार

Answer. c

67. सर्व शिक्षा अभियान आणि शिक्षक शिक्षणासोबत कोणती पूर्वीची योजना समग्र शिक्षेमध्ये समाविष्ट करण्यात आली ?

a. राष्ट्रीय साधन-सह-गुणवत्ता शिष्यवृत्ती योजना

b. राष्ट्रीय माध्यमिक शिक्षा अभियान

c. राष्ट्रीय मध्यान्ह भोजन कार्यक्रम

d. राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा अभियान

Answer. b

68. घसारा वजा न करता देशांतर्गत उत्पादनात परदेशातून मिळणारे निव्वळ घटक उत्पन्न जोडणारा राष्ट्रीय उत्पन्नाचा कोणता एकूण निर्देशांक आहे ?

a. स्थूल राष्ट्रीय उत्पादन (जीएनपी)

b. स्थूल देशांतर्गत उत्पादन (जीडीपी)

c. निव्वळ राष्ट्रीय उत्पादन (एनएनपी)

d. निव्वळ देशांतर्गत उत्पादन (एनडीपी)

Answer. a

69. उत्पादनाच्या प्रत्येक टप्प्यावर झालेली निव्वळ भर विचारात घेऊन दुहेरी गणना टाळणारी कोणती पद्धत आहे ?

a. उत्पन्न पद्धत

b. खर्च पद्धत

c. मूल्यवर्धित पद्धत

d. साठा पद्धत

Answer. c

70. उत्पादक क्षमता वाढवण्यासाठी दीर्घकालीन वित्तपुरवठा कोणता बाजार उपलब्ध करून देतो ?

a. भांडवली बाजार

b. मुद्रा बाजार

c. कॉल मनी बाजार

d. ट्रेझरी बिल बाजार

Answer. a

71. अर्थव्यवस्थेतील कर्जपुरवठ्याचे नियमन करण्यासाठी खुल्या बाजारातील व्यवहार आणि राखीव प्रमाणांचा वापर करून आरबीआय कोणते कार्य पार पाडते ?

- a. सरकारचा बँकर
- b. पत नियंत्रक
- c. परकीय चलन साठ्याचा व्यवस्थापक
- d. बँकांचा बँकर

Answer. b

72. असंघटित क्षेत्रातील कामगारांना सामाजिक सुरक्षा लाभ मिळवून देण्यासाठी राष्ट्रीय डेटाबेस तयार करणारा भारत सरकारचा कोणता उपक्रम आहे ?

- a. पीएम-स्वनिधी
- b. स्किल इंडिया
- c. पीएम-किसान
- d. ई-श्रम

Answer. d

73. वंचित सामाजिक गटांना उपजीविकेच्या चांगल्या संधींसाठी प्रामुख्याने कौशल्य विकास प्रशिक्षण देणारा भारत सरकारचा कोणता उपक्रम आहे ?

- a. पीएम-किसान
- b. पीएम-स्वनिधी
- c. पीएम-दक्ष
- d. पीएम-आवास

Answer. c

74. स्वयं-सहायता गटांच्या माध्यमातून ग्रामीण गरीब महिलांना त्यांची उपजीविका सुधारण्यास प्रामुख्याने मदत करणारा महाराष्ट्र सरकारचा कोणता उपक्रम आहे ?

a. जलयुक्त शिवार

b. उमेद अभियान

c. बळीराजा योजना

d. माझी वसुंधरा

Answer. b

75. परिसंस्थेत मृत सेंद्रिय पदार्थांचे बाह्य विघटन कोणता कार्यात्मक गट करतो ?

a. उपभोक्ता जीव

b. विघटक जीव

c. उत्पादक जीव

d. अजैविक घटक

Answer. b

76. गवत → ससा → साप → गरुड या अन्नसाखळीत सापांची संख्या मोठ्या प्रमाणात कमी झाल्यास तात्काळ कोणता बदल होण्याची सर्वाधिक शक्यता आहे ?

a. सशांची संख्या वाढेल; गवताचे प्रमाण कमी होईल

b. सशांची संख्या कमी होईल; गवताचे प्रमाण वाढेल

c. गरुडांची संख्या वाढेल; सशांची संख्या कमी होईल

d. गरुडांची संख्या कमी होईल; गवताचे प्रमाण वाढेल

Answer. a

77. उघड्या खडकावर दगडफूल वाढू लागते आणि त्यानंतर हळूहळू गवत, झुडपे व झाडे वाढतात, तेव्हा कोणत्या प्रकारचे पर्यावरणीय अनुक्रमन दर्शवले जाते ?

a. प्राथमिक पर्यावरणीय अनुक्रमन

b. द्वितीयक पर्यावरणीय अनुक्रम

c. चक्रीय पर्यावरणीय अनुक्रम

d. हंगामी पर्यावरणीय अनुक्रम

Answer. a

78. नैसर्गिक वनातील जैवविविधतेचे संवर्धन करण्यासाठी कोणती कृती सर्वाधिक प्रभावी आहे ?

a. एकपिकी शेती

b. लाकूडतोड

c. अधिवास संरक्षण

d. रस्ते बांधकाम

Answer. c

79. जैवविघटनशील घरगुती कचऱ्याचे व्यवस्थापन करण्यासोबतच मातीची सुपीकता सुधारण्यास कोणती पद्धत मदत करते ?

a. कचरा जाळणे

b. कचरा भरावभूमीत टाकणे

c. कचऱ्याचे कंपोस्टिंग

d. उघड्यावर कचरा टाकणे

Answer. c

80.

अनेक स्रोत आणि मार्गामधून निर्माण होणाऱ्या , त्यामुळे ज्याची ओळख, निरीक्षण आणि नियंत्रण करणे कठीण होते , अशा प्रदूषणासाठी कोणती संज्ञा वापरली जाते ?

a. सांडपाणी विसर्ग

b. बिंदू स्रोत

c. अबिंदू स्रोत

d. औद्योगिक विसर्ग

Answer. c

81. दुर्मिळ स्थानिक वनस्पतीचे तिच्या नैसर्गिक अधिवासात संरक्षण करणाऱ्या संवर्धन पद्धतीला काय म्हणतात ?

a. वनस्पती उद्यानातील संवर्धन

b. स्वस्थानिक संवर्धन

c. बीज बँक संवर्धन

d. ऊतक संवर्धन

Answer. b

82.

पिकांचे नुकसान नियंत्रित करण्यासाठी पीक फेरपालट , नैसर्गिक भक्षक आणि गरजेनुसार रासायनिक पदार्थांचा वापर यांचा समन्वय साधणारी भारतीय शेतीतील कोणती पद्धत आहे ?

a. मृदा आरोग्य व्यवस्थापन

b. एकात्मिक कीड व्यवस्थापन

c. पाणलोट विकास कार्यक्रम

d. पर्जन्याधारित शेती कार्यक्रम

Answer. b

83.

मोठे जंगल अनेक लहान तुकड्यांमध्ये विभागले गेल्यावर वनाच्या आतील भागातील प्रजातींची संख्या कमी होण्यास कोणता पर्यावरणीय परिणाम सर्वाधिक थेट कारणीभूत ठरतो ?

a. संस्थापक परिणाम

b. जनुक प्रवाह

c. काठ परिणाम

d. अनुक्रमन

Answer. c

84. स्थानिक जैवविविधतेला पाठिबा देण्यासोबतच हवामान बदलाच्या परिणामांना तोंड देण्याची क्षमता वाढवणारी कोणती कृती आहे ?

a. काँक्रीट वाहिन्या

b. एकपिकी लागवड

c. भूजल उपसा

d. पाणथळ प्रदेशाची पुनर्स्थापना

Answer. d

85. पर्यावरणीय कामगिरी सुधारण्यासाठी एखाद्या संस्थेच्या पाणी , ऊर्जा आणि इतर संसाधनांच्या वापराचे पद्धतशीरपणे परीक्षण करणाऱ्या प्रक्रियेला काय म्हणतात ?

a. इको-लेबलिंग प्रणाली

b. पर्यावरणीय परिणाम मूल्यांकन

c. हरित लेखापरीक्षण प्रक्रिया

d. पर्यावरण पर्यटन पद्धती

Answer. c

86. संवर्धन , शाश्वत वापर आणि लाभांचे न्याय्य वाटप या बाबींशी कोणता आंतरराष्ट्रीय करार सर्वाधिक सुसंगत आहे ?

a. रामसर पाणथळ प्रदेश करार

b. जैवविविधतेवरील करार

c. हवामान बदलासंबंधी संयुक्त राष्ट्रांचा आराखडा करार

d. मानवी पर्यावरणावरील स्टॉकहोम परिषद

Answer. b

87. दुष्काळग्रस्त गावात पावसाच्या पाण्याचा वाहून जाणारा प्रवाह कमी करून भूजल पुनर्भरण सुधारण्यासाठी कोणती पद्धत सर्वाधिक योग्य आहे ?

a. विहिरी खोल करणे

b. जलाशय बांधणे

c. समोच्च चर

d. रेषीय नाले

Answer. c

88. पृथ्वीच्या तुलनेत पृष्ठभागावरील गुरुत्वाकर्षण कमी असलेल्या ग्रहावर एखाद्या वस्तूच्या वस्तुमानाची आणि वजनाची तुलना कशी असेल ?

a. वस्तुमान कमी, परंतु वजन अपरिवर्तित

b. वस्तुमान अपरिवर्तित, परंतु वजन कमी

c. वस्तुमान अधिक, परंतु वजन अपरिवर्तित

d. वस्तुमान अपरिवर्तित, परंतु वजन अधिक

Answer. b

89. आवर्त सारणीमध्ये एका आवर्तात डावीकडून उजवीकडे जाताना अणूचा आकार सामान्यतः कसा बदलतो ?

a. वाढतो

b. कमी होतो

c. अपरिवर्तित राहतो

d. दुप्पट होतो

Answer. b

90. $\text{Fe} + \text{Cu}^{2+} \rightarrow \text{Fe}^{2+} + \text{Cu}$ ही अभिक्रिया कोणत्या प्रकारची आहे ?

- a. संयोजन अभिक्रिया
- b. अपघटन अभिक्रिया
- c. विस्थापन अभिक्रिया
- d. दुहेरी विस्थापन अभिक्रिया

Answer. c

91.

$40\ \Omega$ आणि $20\ \Omega$ या दोन प्रतिरोधकांना समान विद्युतदाबाच्या पुरवठ्याशी समान कालावधीसाठी स्वतंत्रपणे जोडले जाते . यापैकी कोणता प्रतिरोधक अधिक उष्णता निर्माण करेल ?

- a. $20\ \Omega$
- b. $40\ \Omega$
- c. दोन्ही समान
- d. उष्णता निर्माण होणार नाही

Answer. b

92. किनारी भागात अंतर्गत भूभागाच्या तुलनेत तापमानातील बदल कमी होण्यास पाण्याचा कोणता गुणधर्म मुख्यतः कारणीभूत ठरतो ?

- a. उच्च घनता
- b. कमी चालकता
- c. उच्च विशिष्ट उष्माधारिता
- d. उच्च प्रसरण

Answer. c

93.

वस्तू उद्दिष्ट भिंगाच्या नाभीच्या अगदी पलीकडे ठेवली असता आणि मध्यवर्ती प्रतिमा नेत्रिकेच्या नाभीच्या आत तयार होत असताना अंतिम प्रतिमा कशी तयार होते ?

a. वास्तविक, मोठी आणि सुलटी

b. आभासी, लहान आणि सुलटी

c. आभासी, मोठी आणि उलटी

d. वास्तविक, लहान आणि उलटी

Answer. c

94. रासायनिक क्षपण प्रभावी ठरत नसताना अत्यंत अभिक्रियाशील धातू मिळवण्यासाठी कोणती पद्धत सर्वाधिक योग्य आहे ?

a. जलधातुकर्म

b. विद्युतधातुकर्म

c. उष्माधातुकर्म

d. द्रवण पृथक्करण

Answer. b

95. ऑक्सिजनयुक्त कार्बन संयुगाचे सौम्य ऑक्सिडीकरण केल्यावर कार्बोक्झिलिक आम्ल तयार होत असल्यास कोणता कार्यात्मक वर्ग दर्शवला जातो ?

a. अल्डिहाइड

b. कीटोन

c. ईथर

d. अल्कोहोल

Answer. a

96. दोन विषमयुग्मजी उंच वाटाणा वनस्पतींच्या संकरातून बुटक्या संततीची निर्मिती होण्याचे स्पष्टीकरण मेंडेलच्या कोणत्या नियमानुसार होते ?

- a. प्रभावित्वाचा नियम
- b. स्वतंत्र वर्गीकरणाचा नियम
- c. विलगीकरणाचा नियम
- d. सहलग्नतेचा नियम

Answer. c

97. NADH आणि FADH₂ मधील इलेक्ट्रॉन माइटोकॉन्ड्रियाच्या अंतर्गत पडद्यावरील वाहकांमधून जात असताना ATP तयार होण्याची प्रक्रिया कोणती ?

- a. सबस्ट्रेट-स्तरीय फॉस्फोरिलीकरण
- b. चक्रीय फोटोफॉस्फोरिलीकरण
- c. ऑक्सिडेटिव्ह फॉस्फोरिलीकरण
- d. अचक्रीय फोटोफॉस्फोरिलीकरण

Answer. c

98. खालीलपैकी कोणती जोडी प्रतिजैविक आणि ते निर्माण करणाऱ्या सूक्ष्मजीवाचे योग्य प्रतिनिधित्व करते ?

- a. स्ट्रेप्टोमायसेस ग्रिसियस — स्ट्रेप्टोमायसिन
- b. पेनिसिलियम क्रायसोजेनम — एरिथ्रोमायसिन
- c. स्ट्रेप्टोमायसेस एरिथ्रियस — पेनिसिलिन
- d. स्ट्रेप्टोमायसेस व्हेनेझुएला — ग्रिसेओफुल्विन

Answer. a

99. नवीन आनुवंशिक विविधता निर्माण न करता उत्कृष्ट वनस्पतीवंशाची संख्या वाढवण्यासाठी कोणती जैवतंत्रज्ञान पद्धत सर्वाधिक योग्य आहे ?

- a. ऊतक संवर्धन

b. उत्परिवर्तन प्रजनन

c. संकरित प्रजनन

d. जनुकीय अभियांत्रिकी

Answer. a

100.

विद्युत परिपथातील एका जंक्शनवर ३ A आणि २ A प्रवाह आत प्रवेश करतात . जर फक्त एकच प्रवाह जंक्शनमधून बाहेर पडत असेल , तर किर्चहॉफच्या प्रवाह नियमानुसार त्याचे मूल्य किती असेल ?

a. १ A

b. ५ A

c. ३ A

d. २ A

Answer. b

Test Answer

1. (c)	2. (a)	3. (b)	4. (b)	5. (c)	6. (c)	7. (d)	8. (b)	9. (d)	10. (a)
11. (c)	12. (a)	13. (c)	14. (a)	15. (d)	16. (b)	17. (c)	18. (a)	19. (b)	20. (d)
21. (d)	22. (d)	23. (b)	24. (a)	25. (a)	26. (d)	27. (c)	28. (d)	29. (c)	30. (a)
31. (b)	32. (d)	33. (c)	34. (b)	35. (b)	36. (b)	37. (b)	38. (d)	39. (a)	40. (d)
41. (b)	42. (a)	43. (d)	44. (b)	45. (a)	46. (b)	47. (d)	48. (c)	49. (b)	50. (d)
51. (c)	52. (a)	53. (d)	54. (b)	55. (c)	56. (c)	57. (c)	58. (d)	59. (c)	60. (b)
61. (c)	62. (c)	63. (a)	64. (b)	65. (c)	66. (c)	67. (b)	68. (a)	69. (c)	70. (a)
71. (b)	72. (d)	73. (c)	74. (b)	75. (b)	76. (a)	77. (a)	78. (c)	79. (c)	80. (c)
81. (b)	82. (b)	83. (c)	84. (d)	85. (c)	86. (b)	87. (c)	88. (b)	89. (b)	90. (c)
91. (b)	92. (c)	93. (c)	94. (b)	95. (a)	96. (c)	97. (c)	98. (a)	99. (a)	100. (b)